

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2022, în cauza penală în privința lui,

Lopatiuc Marian .....

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 22.08.2016 – 20.09.2019;

Instanța de apel: 22.07.2021 – 07.02.2022;

Instanța de recurs: 13.07.2022 – 05.12.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2019, Lopatiuc Marian a fost recunoscut, vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod Penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a executa o anumită activitate pe un termen de 2 (doi) ani în domeniul de administrare a bunurilor străine.

Lopatiuc Marian a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a executa o anumită activitate pe un termen de 2 (doi) ani în domeniul de administrare a bunurilor străine.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită lui Lopatiuc Marian pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a executa o anumită activitate pe un termen de 3 (trei) ani în domeniul de administrare a bunurilor străine.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că Lopatiuc Marian, gestionând întreținerea comercială „Maricons-Grup” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, i-a comunicat Furman Liliei și lui Furman Roman că, desfășoară cu succes activitatea de antreprenariat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău, convingându-i pe aceștia să investească surse financiare în construcția unei case de locuit

individuale pe str. Cetatea Chilia, nr. 72 din mun. Chisinau, iar în acest sens, la 23.08.2012, în oficiul SRL "Maricons-Grup", amplasat pe str. Ismail, nr. 48, ap. 5, din mun. Chişinău, Lopatiuc Marian a primit de la Furman Roman suma de 30 000 euro, echivalentul a 465 900 lei, însă, cu toate acestea, nu şi-a îndeplinit angajamentele asumate, dobândind ilicit de la familia Furman suma de 30 000 euro, cauzând părţii vătămate un prejudiciu în suma indicată.

Tot el, fiind fondatorul întreprinderilor comerciale, „Maricons-Grup” şi „Novalev-Com” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenţionat datele despre sine ce vizează posibilităţile financiare şi, creând o falsă reprezentare a realităţii, în luna aprilie 2012, i-a comunicat lui Mihail Burdujan că desfăşoară cu succes activitatea de antreprenoriat în domeniul construcţiilor blocurilor locative în mun. Chişinău şi sub pretextul unui împrumut pentru investirea în SRL „Novalev-Com”, creând un caracter legal al acţiunilor sale, a încheiat un contract de investiţii în construcţia spaţiului locativ din str. Stratan, nr. 2, din or. Durdleşti, mun. Chişinău, care a fost întocmit la biroul notarului Rodica Semionova, fără a avea scopul iniţial de rambursare a sumei. După care, în aceeaşi zi, la 11.04.2012, aflându-se în oficiul SRL „Novalev-Com” amplasat pe str. Tighina din mun. Chişinău, a dobândit ilicit de la Mihail Burdujan suma de 60 000 euro, echivalentul a 927 252 lei, cauzându-i astfel părţii vătămate o daună materială în proporţii deosebit de mari.

Potrivit instanţei de judecată inculpatul Lopatiuc Marian, prin acţiunile sale a comis infracţiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal – escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane *prin inducerea în eroare, mai multor persoane, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile în proporţii deosebit de mari.*

3. Nefiind de acord cu sentinţa primei instanţe, avocatul Vasile Pruteanu în interesele inculpatului a declarat apel, solicitând casarea totală a sentinţei şi pronunţarea unei noi hotărâri, prin care pe cazul pretinsei escrocherii în privinţa lui Burdujan Mihail sa fie emisă o sentinţa de încetare, iar pe cazul pretinsei escrocherii în privinţa lui Furman Lilia să fie emisă o sentinţă de achitare pe motivul lipsei faptului infracţiunii, sau sa fie emisă o sentinţă de achitare a lui Lopatiuc Marian pe ambele cazuri pe motivul lipsei faptului infracţiunii.

3.1. În motivarea cererii de apel au fost invocate următoarele motive:

- sentinţa de condamnare a inculpatului este nefondată, bazată pe presupunerile acuzării, fără vreo apreciere referitor la încălcările procesuale admise în cadrul urmăririi penale;

- probele pe care instanţa de judecată le apreciază critic sau pe care nu le poate retine, probează nevinovăţia lui Lopatiuc Marian şi combat concluziile instanţei precum ca la momentul primirii banilor de la Furman Lilia şi Burdujan Mihail, inculpatul avea intenţia de a-l însuşi şi de a nu-şi respecta obligaţiunile asumate;

- instanţa de judecată nu a luat în considerare că, limita între un acord civil şi o componentă de infracţiune este latura subiectivă, care în cadrul relaţiilor civile este caracterizată prin buna-credinţă a părţilor, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin abuz de încredere şi înşelăciune, care ca element al escrocheriei se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informaţii a căror anunţare era obligatorie. Datele false se pot referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât şi la unele obiecte, fenomene;

- înșelăciunea poate fi verbală, scrisă sau sub forma unor acțiuni concludente. Acuzarea nu a prezentat careva date precum că în scopul obținerii bunurilor materiale Lopatiuc Marian a prezentat date false sau a ascuns informații care erau obligatorii de a fi prezentate părții vătămate (tranzacțiile de investiție au fost încheiate în numele unor persoane existente și înregistrate în Registrul de stat al întreprinderilor, din numele lui Lopatiuc Marian, care deținea funcția de administrator al întreprinderii, contractele au fost semnate personal de Lopatiuc Marian sau de persoana, care deținea dreptul de proprietate asupra terenului pentru construcții, recipisa de împrumut a fost semnată personal de Lopatiuc Marian);

- abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au în suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc., care, cunoscând o anumită evoluție și având amprenta încrederii, sunt exploatate cu rea voință de potențialul excrocherie la realizarea intenției sale. Aptitudinea unui mijloc sau metode de a induce în oare depinde și de personalitatea victimei, de gradul de instruire și educație, de mediul din care provine, de starea psihică în care se găsea în momentul săvârșirii faptei;

- pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca victima să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o prezentare greșită a unei situații sau împrejurări, iar făptuitorul deși simulează careva relații contractuale, nici nu are intenția de a-și onora obligațiile;

- primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi încadrată drept o escrocherie numai în cazul în care infractorul încă la momentul intrării în posesia acestor bunuri avea drept scop însușirea lor și nu intenționa să îndeplinească angajamentul asumat. Declarațiile părților vătămate, ale martorilor, alte probe, dobândite în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești, denotă cu certitudine că prin comportamentul său (discuțiile cu părțile interesate, în cadrul cărora Lopatiuc Marian de fiecare dată își asuma obligația de a-și executa obligațiunile asumate, executarea unor lucrări) inculpatul nu a avut intenția de a nu-și executa obligațiile asumate prin contractele încheiate cu pretinsele părți vătămate;

- temeiul aplicării răspunderii penale pentru escrocherie apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile sau atunci când este vorba despre două subiecte ale unui raport juridic, totodată trebuie verificată ipoteza egalității lor în drepturi și numai dacă există indici care excedă limitele încălcării normelor dreptului, atunci se justifică intervenția legii penale;

- în aceeași ordine de idei, în cazul unui împrumut, abuzul de încredere nu se poate săvârși decât în situația unui contract de comodat (împrumut cu folosință), nu și pentru un împrumut de consumație (mutuum), când se transmite odată cu bunurile și dreptul de proprietate asupra acestora;

- reieșind din circumstanțele speței și din probele administrate, pretinsele părți vătămate nu au fost înșelate în nici un mod, duse în eroare de către inculpat, acestora nu le-a fost abuzată încrederea, condiție necesară în cazul unui act de escrocherie, în acțiunile inculpatului lipsind elementele infracțiunilor imputate; - este evident faptul că între Lopatiuc Marian și pretinsele părți vătămate există raporturi juridice civile, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile dintre acestea urmau a fi soluționate într-un proces civil, fapt ce atrage în mod incontestabil achitarea inculpatului, așa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală. Chiar dacă ar fi luată în considerație doar poziția acuzării și ignorată poziția apărării, pentru a delimita infracțiunea ce impută lui Lopatiuc Marian de niște raporturi

juridice civile era necesar să fie demonstrat faptul că la momentul primirii bunurilor inculpatul a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat, că la acel moment a avut intenția de a însuși bunurile materiale (scopul de cupiditate), lucru ce nu i-a reușit organului de urmărire penală;

- cele citate confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar existența unor documente (contracte, recipise), fiind probe în cauză penală, garantează în mod real dreptul pretinselor părți vătămate de a solicita despăgubiri, prin înaintarea acțiunii civile în instanța civilă;

- în același timp, potrivit Deciziei Curții Constituționale Nr. 126 din 15.11.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr. 152g/l privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 190 alin. (1) din Codul penal (după operarea modificări în art. 190 Cod penal): Textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul când identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean” conduce la ideea că consimțământul victimei este viciat din momentul încheierii actului juridic prin manopere frauduloase comise cu intenție de către autorul infracțiunii...;

- .... însă, în cazul escrocheriei, elementul subiectiv al acestei infracțiuni constă în intenția directă. Autorul este conștient și induce în eroare și că prin acest fapt produce o pagubă, în vederea realizării unui folos material injust (intenție calificată scop). Totuși, escrocheria, așa cum este reglementată în articolul 190 alin. (1), prezintă similitudini cu instituția dolului care presupune, de asemenea, o inducere în eroare. Diferența constă în faptul că, în cazul escrocheriei, urmărește obținerea unui profit în dauna patrimoniului altei persoane, iar nu simpla viciere a consimțământului pentru a determina o persoană să încheie un act juridic. De altfel, potrivit articolului 228 alin. (1) din Codul civil, instituția dolului operează și în cazul în care autorul dolului estimează că încheierea actului juridic este avantajoasă pentru cealaltă parte. Cele menționate supra vin să confirme poziția apărării că sentința de condamnare, emisă în privința lui Lopatiuc Marian este bazată pe probe directe ce ar confirma comiterea faptei infracțiunii, iar potrivit art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 30 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate dubiile pentru probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului;

- instanța de fond n-a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probele prezentate în sprijinul poziției inculpatului ca dânsul nu a comis infracțiunile ce i se impută;

- partea apărării atenționează instanța de apel asupra a două încălcări, admise de partea acuzării la etapa urmăririi penale ignorate de instanța de fond, care, în consecință, impuneau emiterea unei sentințe de încetare a procesului penal pe episodul cu pretinsa parte vătămata Burdujan Mihail;

- astfel, potrivit părții constatatoare a ordonanței de pornire a urmăririi penale pe cazul pretinsei escrocherii în privința lui Burdujan Mihail din 09.09.2016, emise de organul de urmărire penale la 11.04.2012, cet. Lopatiuc Marian, fondator al SRL Maricons Grup

SRL și SRL Novalev Corn, aflându-se într-un oficiu amplasat pe str. Tighina intersecție cu str. Bernardazzi, mun. Chisinau, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet Burdujan Mihail suma de 60 000 euro...;

- conținutul ordonanței organului de urmărire penală din 09.09.2016 (dispozitivul și motivarea acesteia), sunt expuse într-o manieră care exclude apariția suspiciunilor față de alte persoane decât Lopatiuc Marian ca autor al infracțiunii, pe marginea căreia a fost pornită urmărirea penală. Descrierea faptelor penale ca fiind săvârșite de inculpat, cu atribuirea calificării juridice, indicată în partea de constatare, nici nu poate fi concepută altfel decât că a fost declanșată urmărirea penală împotriva acestuia. Anume o astfel de abordare corespunde principiului procesului echitabil în sensul previzibilității normelor de drept inserate la art. 63 Cod de procedură penală;

- astfel, termenul de atribuire a statutului de bănuț urmează a fi calculat de la 09.09.2016, data emiterii ordonanței, prin care a fost pornită urmărirea penală și a fost recunoscut Lopatiuc Marian în calitate de bănuț, indiferent dacă organul de urmărire penală a respectat sau nu obligația de a-i aduce la cunoștință bănuțului această ordonanță și informația despre drepturile procedurale, obligație inserată la art.63 alin.(1¹) Cod de procedură penală;

- Lopatiuc Marian a fost recunoscut bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal la 26.01.2017, fiindu-i incriminat că acesta, la 11.04.2012 cet. Lopatiuc Marian, fondator al SRL Maricons Grup SRL și SRL Novalev Com, aflându-se într-un oficiu amplasat pe str. Tighina intersecție cu str. Bernardazzi, mun. Chișinău, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet Burdujan Mihail suma de 60 000 euro...

- la 16.03.2017 Lopatiuc Marian a fost pus sub învinuire pe art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i incriminat că acesta, la 11.04.2012 cet. Lopatiuc Marian, fondator al SRL Maricons Grup SRL și SRL Novalev Com, aflându-se într-un oficiu amplasat pe str. Tighina intersecție cu str. Bernardazzi, mun. Chisinau, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet. Burdujan Mihail suma de 60 000 euro....;

- este important de a reține că termenul de menținere a lui Lopatiuc Marian în calitate de bănuț a depășit limita de 3 luni, deoarece, prin ordonanța din 09.09.2016 s-a dispus pornirea urmăririi penale conform elementelor infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal pe faptul ca la 11.04.2012 cet. Lopatic Marian, fondator al SRL Maricons Grup SRL și SRL Novalev Com, aflându-se într-un oficiu amplasat pe str. Tighina intersecție cu str. Bernardazzi, mun. Chișinău, prin abuz de încredere și înșelăciune, a însușit de la cet. Burdujan Mihail suma de 60 000 euro.... , ceea ce denotă faptul că, organul de urmărire penală chiar din momentul inițial al pornirii urmăririi penale i-a atribuit inculpatului statutul procesual de bănuț, iar această concluzie rezultă și din părțile constatatoare a acestor ordonanțe, în care se indică fapta săvârșită și calificarea penală a acesteia;

- ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în sensul art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală este considerată acea ordonanță, în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la momentul pornirii urmăririi penale expune fapta infracțională ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă (în cazurile din speță Lopatiuc Marian), însoțită de calificarea juridico-penală a acestei fapte și dincolo de orice dubiu indică că, persoana concretă este urmărită penal pentru aceste fapte, astfel că organul de urmărire penală a oficializat suspiciunile de săvârșire a unei infracțiuni față de o persoană concretă și rezultă cert că în continuare acțiunile de urmărire penală sunt îndreptate spre

acumularea probelor de vinovăție anume a persoanei concretizate în ordonanță și nu a oricărei alte persoane;

- deci, Lopatiuc Marian a fost pus sub învinuire în afara termenului de trei luni, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3), alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează că organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuțit persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de trei luni... or, calitatea de bănuțit a lui Lopatiuc Marian se impunea a fi calculată din momentul pornirii urmăririi penale și anume din 09.09.2016 și a expirat la 09.12.2016, dată la care organul de urmărire penală urma în mod obligatoriu și necondiționat să-l scoată pe ultimul de sub urmărire penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2022 a fost admis apelul declarat de către avocatul Vasile Pruteanu, în interesele inculpatului Lopatiuc Marian, casată sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2019, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Lopatiuc Marian a fost achitat pe învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (episodul Furman Lilia) pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Lopatiuc Marian a fost achitat pe învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (episodul Burdujan Mihail) pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. Instanța de apel pentru a decide în sensul dat a reținut că instanța de fond la adoptarea sentinței pe caz, nu a ținut cont de prevederile art. 101 alin.(1), art. 384 alin. (3), art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Subsecvent, instanța de apel a conchis, că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor legale citate supra, iar concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea inculpatului Lopatiuc Marian sunt neîntemeiate și neprobate, or instanța de fond nu a luat în considerare că, fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii, astfel concluziile instanței de fond referitor la materialul probator nu au fost examinate detaliat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, Colegiul a considerat, că prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecătii, argumentelor invocate de partea apărării precum și probatoriului anexat la materialele cauzei penale în acest sens or, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, a conchis că, din probele administrate la materialele dosarului rezultă, că vinovăția inculpatului Lopatiuc Marian în comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, nu a fost constatată, iar fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate.

S-a notat că potrivit rechizitoriului, Lopatiuc Marian se învinuiește în aceea că ultimul, *gestionând întreprinderea comercială „Maricons-Grup” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, i-a comunicat Liliesi Furman și lui Roman Furman că, desfășoară cu succes activitatea de antreprenoriat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău, convigându-i pe acestea să investească surse*

financiare în construcția unei case de locuit individuale pe str. Cetatea Chilia, nr. 72 din mun. Chișinău, iar în acest sens, la 23.08.2012, în oficiul SRL "Maricons-Grup", amplasat pe str. Ismail, nr. 48, ap. 5, din mun. Chișinău, Lopatiuc Marian a primit de la Roman Furman suma de 30 000 euro, echivalentul a 465 900 lei, însă, cu toate acestea, nu și-a îndeplinit angajamentele asumate, dobândind ilicit de la familia Furman suma de 30 000 euro, cauzând părții vătămate un prejudiciul în suma indicată.

Tot el, fiind fondatorul întreprinderilor comerciale, „Maricons-Grup” și „Novalev-Com” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, în luna aprilie 2012, i-a comunicat lui Mihail Burdujan că desfășoară cu succes activitatea de antreprenariat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău și sub pretextul unui împrumut pentru investirea în SRL „Novalev - Com”, creând un caracter legal al acțiunilor sale, a încheiat un contract de investiții în construcția spațiului locativ din str. Stratan, nr. 2, din or. Durllești, mun. Chișinău, care a fost întocmit la biroul notarului Rodica Semionova, fără a avea scopul inițial de rambursare a sumei. După care, în aceeași zi, la 11.04.2012, aflându-se în oficiul SRL „Novalev-Com” amplasat pe str. Tighina din mun. Chișinău, a dobândit ilicit de la Mihail Burdujan suma de 60 000 euro, echivalentul a 927 252 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

Astfel, potrivit învinuirii Lopatiuc Marian, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod Penal, - „Escrocheria”, adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile în proporții deosebit de mari.

Apreciind probele prezentate de către partea acuzării, instanța de apel a reținut că, fiind audiat în ședința de judecată în calitate de inculpat, Lopatiuc Marian a declarat că în anii 2012-2014, în cadrul „Maricons grup” SRL avea societăți civile cu persoane fizice și juridice, executând lucrări de construcție pe străzile Gribov, Păcii, Caucaz, E. Stratan din or. Durllești și străzile Paris, Ion Dumeniuc nr. 57 din mun. Chișinău. Cu partea vătămată Furman a avut o înțelegere, potrivit căreia urma să-i construiască o locuință pe str. Ion Dumeniuc sau pe str. Cetatea Chilie. Lucrările de construcție demarate pe str. Ion Dumeniuc au fost stopate pe motivul că s-a iscat un litigiu cu vecinii, iar cele demarate la construcția din str. Cetatea Chilia pe motiv că nu a putut obține setul de documente necesare pentru construcția imobilului. În situația creată i-a propus părții vătămate locuința în construcțiile din or. Durllești, unde la acel moment erau ridicate 2 etaje, însă partea vătămată a refuzat. În anul 2012 s-a înțeles cu Burdujan M. că acesta îi împrumută 60 mii euro, pe care, conform înțelegerii, i-a investit în construcțiile sale. Pentru a garanta că suma împrumutată va fi restituită între el și Burdujan M. a fost încheiat un contract privind investițiile în construcția spațiului locativ, potrivit căruia Burdujan M. ar fi investit 70 mii euro pentru construcția a 2 apartamente din imobilul situat pe str. Stratan, 2, or. Durllești (La moment proprietar al terenului era Gvedashvili R., cu care a și fost încheiat de Burdujan M. contractul), și un imobil din Vadul lui Vodă, str. Nistreana, 5 (ultimul în scopul achitării dobânzii), tot atunci el a scris și a semnat o recipisă, prin care a confirmat primirea banilor. Construcțiile din str. E. Stratan, 2 au demarat în anul 2013, în anul 2014 acestea erau finisate în proporție de 80%. În anul 2014 Mihail Burdujan a cerut sa-i fie restituiți banii, însă el bani lichizi nu avea și i-a comunicat că va finisa construcția, va vinde apartamentele și î-i va restitui banii. Atunci Mihail Burdujan l-a impus pe inculpat, care la moment mai avea și compania „Novalev Corn” SRL, să-i mai ofere un apartament în

construcția de la Vadul lui Vodă, astfel a fost nevoit să-i satisfacă cerința și a încheiat cu acesta un nou contract de investiții potrivit căruia Mihail Burdujan precum că ar fi achitat costul apartamentul de la Vadul lui Vodă, însă în realitate, ultimul nu achitat nici un ban.

Partea vătămată Furman Lilia a declarat că în anul 2013, venind la locul unde se construia casa, a văzut că era fundamentul, iar inculpatul a asigurat-o că casa va fi construită. Ulterior inculpatul a anunțat-o că sunt careva probleme terenul din str. Cetatea Chiliei, dar vor începe a construi case și în sectoarele Ciocana și Poșta Veche, unde poate să-și aleagă casa de locuit.

Fiind audiat în ședința de judecată, Burdujan Mihail, a declarat că Marian Lopatiuc l-a rugat să-i împrumute 60 000 euro cu dobândă, pentru a finisa o construcție din or. Durlești, obligându-se să restituie împrumutul într-un termen de 6 luni, iar referitor la dobândă urmau să se înțeleagă la restituirea banilor. Lopatiuc M. i-a lăsat drept garanție de restituire a banilor două apartamente într-o construcție nefinisată, situată în orașul Durlești. Ulterior, apartamentele ce i-au fost oferite drept gaj prin contract autentificat notarial, au fost vândute de două ori altei persoane, apoi asupra lor a fost aplicat sechestru. Peste șase luni inculpatul l-a rugat pe Mihail Burdujan să mai aștepte cu banii împrumutați, oferindu-i încă un apartament drept gaj, situat în orașul Vadul lui Vodă. După aceasta pe inculpat nu l-a mai găsit. Pentru a-și recupera banii, s-a adresat în instanța de judecată cu o acțiune, care a fost admisă, fiind încasată suma de 26 000 euro de la „Novalev Com” SRL, sumă care face parte din cei 60 000 euro împrumutați inculpatului.

Fiind audiat în calitate de martor, Furman Roman a declarat că, întorcându-se acasă vara, a mers la locul unde urma să fie executată construcția și a depistat că erau doar niște blocuri. S-a dus la oficiul firmei lui Lopatiuc M., unde ultimul l-a întrebat dacă nu dorește o construcție la Buiucani, însă el a refuzat pe motiv ca nu-i place locul, convenind într-un final să-i dea locuința în sectorul Ciocana. De sărbătorile Crăciunului în anul 2014 s-a întâlnit cu inculpatul, care i-a spus că banii au fost investiți în construcție și nu-i poate restitui la acel moment.

Martorul Andriută Nadejda a declarat că cu „Maricons Grup” SRL în anul 2012 a încheiat un contract de societate civilă, ea având cota-parte din terenul din str. Cetatea Chilia, 72, unde compania urma să construiască șase case de timp townhouse. Tot în anul 2012 inculpatul Lopatiuc M. a perfectat mai multe acte, inclusiv și cel ce permitea demolarea casei vechi de pe terenul respectiv, apoi a fost construită temelia. În anul 2013 inculpatul a continuat perfectarea actelor, obținând acordul pentru construcție de la vecini, a obținut și careva permisiuni de la SA „Fenosa”, ș.a.. Deci, actele pentru construcție au fost perfectate de către Lopatiuc M. În luna mai 2014, inculpatul a fost bătut și dus din țară, informație pe care a auzit-o la un notar. Nu cunoaște nimic despre certificatul de urbanism și autorizația de construire, ea nu le-a văzut, dar cunoaște că pentru obținerea lor „Maricons Grup” SRL a depus actele necesare.

Fiind audiată în ședința de judecată, Ciobanu Vera, a declarat că, fiica sa Furman Lilia împreună cu ginerele Furman Roman, care lucrau peste hotare, au rugat-o să le caute o casă pentru a o procura. Prin intermediul nașei sale Liuba, a făcut cunoștință cu Lopatiuc Marian, acesta i-a arătat un lot de teren la Buiucanii Vechi și un model de case care se construiesc, propunând să le construiască o casa la Botanica sau Ciocana, iar dacă până în anul 2013 nu se va reuși, vor putea alege o locuință la Buiucanii Vechi, unde le arătase lotul.

Colegiul penal consideră că probele pe care instanța de judecată le-a apreciat critic,

probează nevinovăția lui Lopatiuc Marian și combat concluziile instanței precum ca la momentul primirii banilor de la Lilia Furman și Burdujan Mihail, inculpatul avea intenția de a-l însuși și de a nu-și respecta obligațiunile asumate.

Instanța de apel a reținut că, martorul Lopatiuc Taisia, sora inculpatului, a declarat că Maricons Grup SRL avea contracte de societate civilă cu mai multe persoane de pe str. Păcii, Caucaz nr. 110/1 și Caucaz nr.110/2, str. Gribov nr.15/1, str. Stratan nr.2 și Stratan nr.4, precum și str. Zavatin. Inițial, pe str. Cetatea Chiliei au fost demolate două case, au fost efectuate săpături pentru fundament, a fost turnat fundamentul și alte plăci din beton pentru construirea casei. Din câte cunoaște, familia Furman a văzut obiectele pe care le construia Maricons Grup SRL, lor fiindu-le propuse apartamente în construcțiile care erau mai aproape de finisare, însă ultimii au refuzat construcțiile din str. Stratan, str. Zavatin și str. Gribov, care urmau a fi date în exploatare în anul 2013- 2014.

Martorul Rață Dumitru a declarat că dânsul lucra la construcțiile de la Ciocana și Durlești, materialele de construcții le procura șeful lor Lopatiuc Marian, iar dacă ei procurau materiale, inculpatul le restituia banii cheltuiți. În anul 2011-2012 lucrările din sectorul Botanica s-au stopat, iar la Ciocana au săpat cotlovanul, instalat gardul, însă după venirea locatarilor, lucrările au fost stopate și aici, fiind emisă o dispoziție de anulare a lucrărilor. Consideră că dacă nu erau stopate lucrările de autorități, toate construcțiile erau finisate. În 2014 sau 2015, inculpatul a plecat din țară, fiind speriat de cineva.

Martorul Moldovanu Mihail a declarat că a activat în cadrul companiei Maricons Grup SRL, care se ocupa cu construcția imobilelor. Blocurile se construiau la Durlești, Ialoveni, Ciocana, Cricova, iar la Botanica se construiau pe str. Sarmizegetusa și Cetatea Chiliei. În anul 2013-2014 Lopatiuc M. era amenințat de o persoană pe nume Veaceslav, contactându-l acesta și pe el, în orașul Durlești, mai era o persoană, care îl căuta pe inculpat, deoarece ultimul nu i-a finisat casele.

Martorul Pelivan Ion a declarat, că el transporta ciment la mai multe obiecte, mai mult ducea ciment la Botanica, pe str. Cetatea Chiliei, transportarea cimentului se făcea la solicitarea lui Lopatiuc M.. Pe terenul din str. Cetatea Chiliei era făcut fundamentul, turnate și coloanele, iar ultima data când a fost, era ridicat și etajul doi.

Martorul Dobândă Igor a declarat, ca în anii 2011-2012 a început să-i presteze lui Lopatiuc M. servicii cu mașina multe obiecte din Durlești, Ciocana, Vadul lui Vodă, și Botanica. La Botanica au fost demolate case vechi, el a dus pământ, materiale de construcții, a văzut că era construit fundamentul și primul nivel, fundamentul era pregătit la casă cu mai multe nivele.

Instanța de apel a reținut că, potrivit raportului nr. 2017/27 din 27.03.2017 de evaluare a construcției nefinalizate din mun. Chișinău, str. Cetatea 72 (lucrările fiind stopate în anul 2013) s-a constatat următoarele: sunt construiți pereții demisolului, este executata construcția. Valoarea investițiilor constituie 30 211 euro.

În acest context, Colegiul a apreciat că, din totalul de probe, atât admise, cât și respinse nejustificat de instanța de judecată, este cert faptul ca între Lopatiuc Marian pe de o parte, și Furman Lilia și Burdujan Mihail, de cealaltă parte, sunt prezente relații civile (investiții în construcții, în baza împrumutului), pe care Lopatiuc Marian nu le-a putut executa din motive, unele din acestea, independente de voința sa: stoparea lucrărilor de construcție de către organele abilitate cu acest drept, începutul lucrărilor de construcție în lipsa actelor necesare în acest sens, inclusiv și plecarea acestuia peste hotarele țării, lipsa banilor lichizi și imposibilitatea de a restitui sumele bănești contractate.

În probarea nevinovăției lui Lopatiuc Marian, Colegiul a apreciat următoarele probe materiale și acțiuni, întreprinse de Lopatiuc Marian, care denotă lipsa intenției acestuia de a-i înșela pe Lilia Furman și Burdujan Mihail: Instanța de apel a reținut că, la data de 29.08.2012 între Maricons Grup SRL, în persoana directorului Lopatiuc Marian, și Furman Roman a fost încheiat contractul de construcție, potrivit căruia persoana juridică urma să-i construiască lui Furman Roman până la 31.05.2013 o încăpere locativă sub forma de Townhouse pe terenul din str. Cetatea Chilia 72, n/c 0100108943, ultimul achitând suma de 30 mii euro, la lucrările din str. Cetatea Chilieii, 72, potrivit raportului nr. 2017/27 din 27.03.2017 de evaluare a construcției nefinalizate au fost investiți 30 211 euro, adică întreaga sumă transmisă de Furman Lilia și s-a constatat că sunt construiți pereții demisolului și este executată fundația construcției.

Liliei Furman i s-a propus locuința în alte construcții din alte sectoare ale mun. Chișinău, aceasta refuzând propunerile înaintate de Lopatiuc Marian.

O perioadă îndelungată Lopatiuc Marian a fost în imposibilitate de a activa în vederea executării obligațiilor față de Furman Lilia și Burdujan Mihail (aprilie 2014 - iulie 2016 s-a aflat în afara țării, după spusele acestuia fiind nevoit să se ascundă de amenințările unor persoane, iar din iulie 2016 - 27 iulie 2017 a fost deținut în stare de arest preventiv).

Din 25.01.2012 era valabilă autorizația de construire a casei de locuit multifamiliale din or. Durlești, str. E. Stratan, Z.

La 11.04.2012 între Gvedashvili R. și Burdujan M. a fost încheiat contractul de investiții în construcție pe terenul din str. Stratan, 2, or. Durlești.

Pe numele lui Burdujan Mihail și la moment este înregistrat dreptul de proprietate în blocul locativ din or. Durlești, str. E. Stratan, 2.

În anul 2014, Burdujan Mihail a înaintat în instanța de judecată de drept comun, o cerere de chemare în judecată care la 06.02.2015 a fost admisă, dispunându-se rezilierea contractului privind investițiile în construcția spațiului locativ, încasarea sumei.

Prin hotărârea judecătoreii Buiucani din 08.07.15 s-a reziliat contractul privind investițiile, încheiat între Burdujan M. și Gvedas R. și s-a încasat de la ultimul suma de 65 mii euro.

La 10.09.2017, Burdujan M. a înaintat în instanța de insolvență cerere de validare a creanței 31400 euro (aceasta alcătuiește dobânda pentru creditul acordat).

La 21.02.2018, între „Maricons Grup” SRL și Lopatiuc Marian a fost încheiat un contract de prestări servicii de proiectare a casei de locuit din mun. Chișinău, str. Cetatea Chilia, 72.

La 20.09.2018 lui Lopatiuc Marian i-a fost eliberat certificatul de urbanism pentru proiectare pentru construcția din str. Cetatea Chilia, 72.

În luna septembrie 2019 Lopatiuc Marian le-a achitat lui Burdujan Mihail și Liliei Furman sumele datorate, circumstanțe confirmate de însăși părțile vătămate în ședința de judecată. Ba mai mult, Colegiul penal reține că partea vătămată Lilia Furman a declarat instanței de apel, că Lopatiuc Marian îi construiește în continuare casa.

S-a reiterat că, pentru a exista componența de infracțiune prevăzută de art. 190 Cod penal, care este una materială urmează în mod obligatoriu de stabilit survenirea prejudiciului pentru partea vătămată, cauzat prin acțiunile dolosive ale inculpatului a cărui patrimoniu se mărește proporțional pagubei cauzate victimei. Astfel, Colegiul penal reține că potrivit pct.25 din Decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr.

152g/2018 se explică că, escrocheria, așa cum este reglementată în articolul 190 alin. (1), prezintă similitudini cu instituția dolului civil, care presupune, de asemenea, o inducere în eroare. Diferența constă în faptul că, în cazul escrocheriei, autorul urmărește obținerea unui profit în dauna patrimoniului altei persoane, iar nu simpla viciere a consimțământului pentru a determina o persoană să încheie un act juridic.

Instanța de apel a reiterat că, inducerea în eroare se exprimă în amăgire, în surprinderea încrederii unei persoane care are în deținere un bun. De asemenea, prin „inducere în eroare” se înțelege „înșelarea unei persoane prin crearea unei imagini false asupra realității, prin prezentarea denaturată a realității”. Conform infracțiunii incriminate, inculpatului Lopatiuc Marian i se invocă elementul „inducerea în eroare mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase”. Astfel, Colegiul a reținut că inducerea în eroare implică nu doar profitarea de eroarea victimei. Această condiție este necesară, dar nu și suficientă.

Reieșind din circumstanțele speței și din probele administrate, pretinsele părți vătămate nu au fost înșelate în nici un mod, nu au fost duse în eroare de către inculpat, condiții necesare în cazul unui act de escrocherie, în acțiunile inculpatului lipsind elementele infracțiunilor imputate. Este evident faptul, că între Lopatiuc Marian și pretinsele părți vătămate există raporturi juridice civile, nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie, iar litigiile dintre acestea urmau a fi soluționate într-un proces civil, realizat de către Burdujan Mihail, fapt care atrage în mod incontestabil achitarea inculpatului, așa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală.

Chiar dacă ar fi luată în considerație doar poziția acuzării și ignorată poziția apărării, pentru a delimita infracțiunea imputată lui Lopatiuc Marian de niște raporturi juridice civile era necesar să fie demonstrat faptul, că la momentul primirii bunurilor inculpatul a avut intenția de a nu-și exercita angajamentul asumat și care la acel moment a avut intenția de a însuși bunurile materiale (scopul de cupiditate), lucru ce nu a fost dovedit de către organului de urmărire penală. Cele constatate confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar existența unor documente (contracte, recipise), fiind probe în cauză penală, garantează în mod real dreptul pretinselor părți vătămate de a solicita despăgubiri, prin înaintarea acțiunii civile în instanța civilă.

Astfel, nu a admis că dreptul de a urmări sau de a condamna penal terțe persoane trebuie neapărat exercitat în paralel cu exercitarea de către victimă a dreptului de a intenta o acțiune civilă. În mod cert, în speța dedusă judecătii, fiind existente niște drepturi reale cu caracter civil, în apărarea drepturilor pretinselor părți vătămate, persoana vinovată nu poate fi trasă și la răspundere penală.

Cele menționate supra vin sa confirme aprecierea instanței de apel, că sentința de condamnare, emisă în privința lui Lopatiuc Marian nu este bazată pe probe directe ce ar confirma comiterea faptei infracțiunii. Instanța de fond n-a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probele prezentate în sprijinul poziției inculpatului, că dânsul nu a comis infracțiunile ce i se imputa. Reieșind din cele enunțate supra, Colegiul a constatat că în acțiunile lui Lopatiuc Marian lipsește și latura subiectivă, deoarece acțiunile inculpatului n-au fost îndreptate în mod direct sau indirect la comiterea unei infracțiuni, în special a escrocheriei, respectiv nu a dobândit ilicit bani de la părțile vătămate.

Cercetând materialele dosarului, Colegiul a apreciat că relațiile apărute între

Lopatiuc Marian, Lilia Furman și Mihail Burdujan poartă un caracter de ordin civil, care urmau a fi soluționate în instanța de drept civil.

În baza celor relatate, s-a constatat cu certitudine că în acțiunile inculpatei Cotelea Veronica nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de escrocherie. La caz, instanța constată cu certitudine existența unui raport juridic guvernat de normele civile și reține că legea penală intervine numai în cazul în care există indici ce prevalează limitele încălcării normelor dreptului civil.

În această consecutivitate se reține că acuzarea nu a prezentat probe concludente privind comiterea de către inculpat a escrocheriei prin prisma circumstanțelor enunțate, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor, prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal - adică, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile în proporții deosebit de mari, nu și-a găsit confirmare în instanța de apel, dincolo de orice dubiu rezonabil.

În urma examinării cauzei și aprecierii probelor, Colegiul a reținut că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția adusă inculpatului Lopatiuc Marian. Judecând cauza, Colegiul a stabilit cu certitudine că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, ar dovedea vinovăția inculpatului Lopatiuc Marian în comiterea faptei imputate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2022, în privința inculpatului Lopatiuc Marian, cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe motiv că apelul a fost admis greșit.

5.1. În motivarea recursului ordinar declarat, a invocat că instanța de apel nu a analizat cumulul de probe prin prisma art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor și respectiv neîntemeiat 1-a achitat pe Lopatiuc Marian, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 190 alin. (5) Cod penal.

A constatat că instanța de apel, unilateral și subiectiv, neefectuând o analiză amplă a probatoriului anexat și examinat în cadrul cauzei penale 1-a achitat pe Lopatiuc Marian de comiterea infracțiunilor înscrinate.

Reieșind din materialele cauzei penale, din declarațiile părților vătămate Lilia Furman și Mihail Burdujan, a martorilor audiați pe respectiva cauză penală, precum și din probele materiale, s-a constatat cu certitudine vinovăția inculpatului Lopatiuc Marian în comiterea infracțiunilor înscrinate. Astfel instanța de apel, achitându-1 pe Lopatiuc Marian, și-a motivat soluția pe faptul că relațiile dintre ultimul și părțile vătămate sunt relații civile, care urmează a fi soluționate de către instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

Consideră că instanța de fond, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, constatând vinovăția lui Lopatiuc Marian în comiterea infracțiunilor înscrinate, instanța de apel, achitându-1 pe Lopatiuc Marian s-a bazat unilateral pe declarațiile inculpatului, care nu recunoaște vinovăția, comunicând că din cauze independente de voința sa, nu a putut executa lucrările de construcție a blocurilor locative în termenii stabiliți. Mai mult ca atât, instanța de apel și-a motivat soluția, punând accent pe declarațiile unor martori cum ar fi: Lopatiuc Taisia (care de altfel este sora inculpatului), Dumitru Rață, Mihail

Moldovanu, Ion Pelivan, Igor Dobîndă, din declarațiile cărora nu se regăsesc careva informații referitor la înțelegerile privind construcția locuințelor, care urma să le efectueze inculpatul pentru părțile vătămate. Din declarațiile ultimilor, deduce doar informații ce se referă la personalitatea inculpatului, însă nu se referă la circumstanțele reflectate în actul învinuirii, și anume în ceea ce privește modalitatea înțelegerii inculpatului cu părțile vătămate, la termenii finisării construcției, la modalitatea efectuărilor construcțiilor, și nici la sumele de bani care au fost transmiși inculpatului de către părțile vătămate și modalitatea transmiterii acestor sume.

Susține că din materialele cauzei penale rezultă cu certitudine că, inculpatul Lopatiuc Marian, intenționat conștientizând imposibilitatea construcției casei de locuit, a luat banii de la partea vătămată Lilia Furman, folosind mijloacele bănești transmise de către ultima în sumă de 30000 euro în scopuri personale, neavând intenția de a executa și finisa lucrările de construcție și nici de restituire a mijloacelor bănești. Situație similară o regăsește și cu partea vătămată Mihail Burdujan, de la care inculpatul a însușit suma de 60000 euro, or cele invocate de apărare, precum că și în cazul dat între inculpat și partea vătămată persistă raporturi civile, constituie o poziție declarativă, or din probatoriul administrat, rezultă cert că la momentul intrării în stăpânire asupra mijloacelor bănești, inculpatul deja urmărea scopul sustragerii acestora, neavând intenția executării angajamentului asumat.

Instanța de fond, corect a constatat că circumstanțele de fapt și de drept, astfel la recunoscut vinovat pe Lopatiuc Marian în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) și art. 190 alin. (5) Cod penal.

Din materialele cauzei penale, rezultă cu certitudine, precum că părțile vătămate au făcut cunoștință cu inculpatul prin intermediul unor cunoscuți comuni, care l-au caracterizat din punct de vedere pozitiv pe inculpat, precum și le-au comunicat părților vătămate faptul că inculpatul este administratorul unor companii specializate în domeniul construcțiilor, și anume SRL "Maricons Grup" și SRL "Novalev Corn". Tot din materialele cauzei penale, deduce precum că banii primiți de la părțile vătămate, nu au fost decontați pe conturile companiilor sus-enunțate, fără a li se elibera careva bonuri de plată, însă au fost însușiți de inculpat. Mai mult ca atât, intenția de a însușiți mijloacele bănești o deduce și din declarațiile părților vătămate, care au comunicat că inculpatul i-a convins să nu autentifice actele notarial, și nu a achitat câte 400 euro pentru onorariul avocatul, însă urmează să activeze pe buna-credință.

Intenția inculpatului, de a însuși banii primiți prin înșelăciune de la părțile vătămate, o deduce și din perioada dispariției inculpatului din data de 15.05.2014-28.04.2016, când a fost reținut de către organele de drept ale Republicii Moldova.

Apreciază critic poziția inculpatului, precum că a fost nevoit să plece din țară, precum că a fost amenințat și maltratat de careva persoane, pe motiv că avea datorii față de aceștia. Astfel inculpatul nu a putut prezenta instanței careva acte confirmative, cum ar fi adresări la organele de drept pe faptul pretinselor acțiuni de amenințare și maltratare a ultimului de către terțe persoane.

Un alt aspect al înșelăciunii, îl deduce și din faptul că banii primiți de la Furman Lilia și Furman Roman, urmau a fi investiți în construcția caselor de pe adresele convenite de către părți, însă din declarațiile inculpatului deduce că ultimul ar fi investit banii în cauză în alte construcții, din care motive se afla în imposibilitate să finiseze lucrările de construcție a caselor pentru părțile vătămate.

Mai mult ca atât, inculpatul în instanța de judecată nu a putut prezenta careva acte confirmatoare, precum că i-au fost puse impedimente în realizarea executării lucrărilor de construcție, pe motiv că au apărut probleme legate de proprietarii terenului pe care urma să fie construite blocurile locative. Or circumstanțele date, sunt invocate unilateral de către inculpat, în scopul eschivării de la răspundere penală pentru fapta săvârșită. Inculpatul nu a prezentat instanței de judecată, careva acte confirmative, care să adeverească faptul că terenurile pe care urma să fie construite spațiile locative ar constitui obiect al cărorva litigii civile. Or, aceasta constituie o poziție declarativă a inculpatului, cu scopul de a se eschiva de răspundere penală.

Faptul că inculpatul a început lucrările de construcție și anume a ridicat fundamentul construcției de pe str. Cetatea Chiliei 72, unde urma să aibă loc construcția casei lui Furman Lilia, după care lucrările au fost stopate, constituie o încercare a inculpatului de a atribui un caracter licit a raporturilor juridice între Lopatiuc Marian și Furman Lilia, care au avut drept scop ascunderea elementului de înșelăciune.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, avocatul Pruteanu Vasile în numele inculpatului, a prezentat referință pe marginea recursului declarat de procuror, pledând pentru netemeinicia acestuia, considerând că urmează a fi declarat inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce succed.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit constată, că cererea de recurs declarată de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) *pct. 6*) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*, notând asupra valabilității tuturor criteriilor de casare nominalizate, în prezenta cauză.

Totodată, din textul recursului Colegiul penal lărgit atestă, că autorul critică soluția instanței de apel de achitare a lui Lopatiuc Marian, de sub învinuirea adusă în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, făcând referire la probele administrate de organul de urmărire penală, care potrivit acuzatorului nu au fost cercetate suficient în cadrul ședințelor de judecată a instanței de apel, indicând asupra corectitudinii concluziilor făcute de prima instanță în sentință, și totodată atenționând asupra omisiunilor admise de instanța de apel în procesul evaluării întregului sistem de probe

administrare la cauza penală.

Colegiul subliniază că instanța de apel, la judecarea cauzei soluționează următoarele chestiuni de drept: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Primordial, Colegiul penal lărgit constată că potrivit rechizitoriului, Lopatiuc Marian, pe episodul Furman Lilia, a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, după indicii calificativi - "*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*". (f.d. 166, vol. I) În conținutul rechizitoriului, întocmit la 18.08.2016, a fost descrisă următoarea situație de fapt: "gestionând întreprinderea comercială „Maricons-Grup” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, i-a comunicat cet-lot Furman Lilia și Furman Roman că, desfășoară cu succes activitatea de antreprenoriat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău, convingându-l pe acesta să investească surse financiare în construcția unei case de locuit individuale pe str. Cetatea Chilia, nr. 72 din mun. Chisinau. În acest sens, **la 23.08.2012**, în oficiul SRL "Maricons-Grup", amplasat pe str. Ismail, nr. 48, ap. 5, din mun. Chișinău, Lopatiuc Marian a primit de la Roman Furman suma de 30 000 euro, echivalentul a 465 900 lei. Cu toate acestea, nu și-a îndeplinit angajamentele asumate, dobândind ilicit de la familia Furman suma de 30 000 euro, cauzând părții vătămate un prejudiciul în suma indicată."

Tot, Lopatiuc Marian, potrivit rechizitoriului, pe episodul Burdujan Mihail, a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, după indicii calificativi - "*dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*". (f.d. 114, vol. III) În conținutul rechizitoriului, întocmit la 16.03.2017, a fost descrisă următoarea situație de fapt: "fiind fondatorul întreprinderilor comerciale, „Maricons-Grup” și „Novalev-Com” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, în luna aprilie 2012, i-a comunicat cet-lui Mihail Burdujan că desfășoară cu succes activitatea de antreprenoriat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău și sub pretextul unui împrumut pentru investirea în SRL „Novalev - Com”, creând un caracter legal al acțiunilor lui, a încheiat un contract de investiții în construcția spațiului locativ din str. Stratan, nr. 2, din or. Durlăști, mun. Chișinău, care a fost întocmit la biroul notarului Rodica Semionova, fără a avea scopul inițial de rambursare a sumei. După care, în aceeași zi, **la 11.04.2012**, aflându-se în oficiul SRL „Novalev-Com” amplasat pe str. Tighina din mun. Chișinău, a dobândit ilicit de la Mihail Burdujan suma de 60 000 euro, echivalentul a 927 252 lei, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de

mari.”

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Central din 11 aprilie 2017, s-a dispus conexasarea într-o procedură a cauzelor penale de învinuire a lui Lopatiuc Marian de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal.

Conform Ordonanței din 15 octombrie 2018 privind modificarea învinuirii în ședința de judecată, înaintată de acuzatorul de stat Chiranda Vera, pornind de la premisa că materialele cauzei penale conțin probe concludente și suficiente pentru modificarea acuzării înaintate anterior cet. Lopatiuc Marian, fiind necesară înaintarea unei noi acuzări, a fost modificată învinuirea după cum urmează:

Lopatiuc Marian, ”gestionând întreprinderea comercială „Maricons-Grup” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, i-a indus în eroare pe cet-nii Furman Lilia și Furman Roman, privind desfășurarea cu succes a activității de antreprenoriat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău, convingându-i pe aceștia să investească surse financiare în construcția unei case de locuit individuale pe str. Cetatea Chilia, nr. 72 din mun. Chisinau. În acest sens, **la 23.08.2012**, în oficiul SRL ”Maricons-Grup”, amplasat pe str. Ismail, nr. 48, ap. 5, din mun. Chișinău, Lopatiuc Marian a primit de la Furman Roman suma de 30 000 euro, echivalentul a 465 900 lei. Cu toate acestea, Lopatiuc Marian nu și-a îndeplinit angajamentele asumate, dobândind ilicit de la familia Furman suma de 30 000 euro, cauzând părții vătămate **un prejudiciu considerabil** în suma indicată.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Lopatiuc Marian a săvârșit infracțiunea prevăzută de alin. (5) art. 190 Cod penal, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile, săvârșite în proporții deosebit de mari.

Tot el, fiind fondatorul întreprinderilor comerciale, „Maricons-Grup” și „Novalev-Com” SRL, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, după un plan bine chibzuit, denaturând intenționat datele despre sine ce vizează posibilitățile financiare și, creând o falsă reprezentare a realității, în luna aprilie 2012, i-a comunicat lui Mihail Burdujan că desfășoară cu succes activitatea de antreprenoriat în domeniul construcțiilor blocurilor locative în mun. Chișinău și, prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul unui împrumut pentru investirea în SRL „Novalev-Com”, creând un caracter legal al acțiunilor lui, a încheiat un contract de investiții în construcția spațiului locativ din str. Stratan, nr. 2, din or. Durdlești, mun. Chișinău, care a fost întocmit la biroul notarului Rodica Semionova, fără a avea scopul inițial de rambursare a sumei. După care, în aceiași zi, **la 11.04.2012**, aflându-se în oficiul SRL „Novalev-Com” amplasat pe str. Tighina din mun. Chișinău, a dobândit ilicit de la Mihail Burdujan suma de 60 000 euro, echivalentul a 927 252 lei, cauzându-i astfel părții vătămate **o daună materială în proporții deosebit de mari**.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Lopatiuc Marian a săvârșit infracțiunea prevăzută de alin. (5) art. 190 Cod penal, escrocheria, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, care a produs daune considerabile, săvârșite în proporții deosebit de mari.” (f.d. 203, vol. II).

Colegiul reține că, deși inculpatul Lopatiuc Marian a săvârșit infracțiunile imputate până la modificările operate prin Lege nr. 179 din 26 iulie 2018, infracțiunile de escrocherie

fiind consumate sub acțiunea legii de până la aceste modificări, când escrocheria era definită ca „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere”, prima instanță l-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal (redacția nouă), și în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 9 (nouă) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a executa o anumită activitate pe un termen de 3 (trei) ani în domeniul de administrare a bunurilor străine.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către partea apărării, instanța de apel a admis apelul declarat, a casat sentința Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 septembrie 2019, și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lopatiuc Marian a fost achitat pe învinuirile aduse în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (episodul Furman Lilia și episodul Burdujan Mihail) pe motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

Astfel, instanța de recurs reține că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză – art. 190 Cod penal, a fost amendată, după cum urmează:

„4. În dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”;

în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.”

La fel, instanța de recurs reține prevederile art. 8 Cod penal, potrivit cărora caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Concomitent, din conținutul sentinței rezultă că, prima instanță la examinarea cauzei, a dispus condamnarea inculpatului Lopatiuc Marian în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției articolului nominalizat.

Totodată nici instanța de apel, la judecarea cauzei nu au ținut cont că faptele incriminate inculpatului Lopatiuc Marian, datează din 23.08.2012 (episodul Furman Lilia) și respectiv 11.04.2012 (episodul Burdujan Mihail), adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, și în continuare, fără a ține cont de faptul că prin Legea nominalizată, infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile, a judecat cauza potrivit semnelor calificative ale infracțiunii de escrocherie în redacția nouă a art. 190 Cod penal.

Așadar, se atestă că la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, nu a sesizat că în acțiunile inculpatului Lopatiuc Marian au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, ci le-a preluat întocmai, fără a ține cont de prevederile art. 10 alin. (2) Cod penal, care stabilește că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

În continuare, Colegiul penal lărgit efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel deduce, că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor ce ar fi clare și întemeiate legal asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de partea apărării, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Deci, Colegiul atestă că, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere, că lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul și dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea.

Colegiul ține să remarce că, art. 390 Cod de procedură penală stipulează exhaustiv temeiurile în baza cărora instanța este îndreptățită să adoptă sentința de achitare, în particular fiind vorba despre cazurile când: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Potrivit deciziei instanței de apel inculpatul Lopatiuc Marian, a fost achitat de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Reieșind din prevederile art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

În speță, Colegiul penal sesizează că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei.

Astfel, la caz se constată, că, instanța de apel, rejudecând cauza, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, contradictoriu și-a motivat soluția de achitare, invocând temeiuri diferite și constatări contradictorii, apreciind probele fără respectarea prevederilor art. 101 Cod procedură penală, constatând că sentința este una neîntemeiată și rejudecând cauza potrivit regulilor generale, a examinat probele prezentate și a ajuns la concluzia, pe deoparte că "*...din totalul de probe, atât admise, cât și respinse nejustificat de instanța de judecată, este cert faptul că între Lopatiuc Marian pe de o parte, și Furman Lilia și*

Burdujan Mihail, de cealaltă parte, sunt prezente relații civile...”, ulterior ajunge la concluzia ca “...nefiind dovedită latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de escrocherie...”, ca mai apoi să constate că “... acuzarea nu a prezentat probe concludente privind comiterea de către inculpat a escrocheriei...”.

Din cele enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit statuează că instanța de apel în descriptivul deciziei constată diverse motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, însă în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În al treilea rând, din conținutul părții descriptive a deciziei atacate (f.d. 206-229, vol. V), rezultă că instanța de apel contrar prevederilor art. 101, 414, 417, 419 Cod de procedură penală, a adoptat soluția în cauză or, aceasta judecând cauza nu a întreprins toate măsurile necesare de a elucidă circumstanțele esențiale ale cauzei.

Astfel, Colegiul constată că instanța de apel nu a elucidat și determinat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, n-a ținut cont de faptul eliminării și excluderii tuturor contradicțiilor, nu s-a expus motivat asupra tuturor probelor prezentate de părți.

Acordării neargumentată a priorității unor probe, fie ale acuzării sau apărării, pune la îndoială temeinicia decizie adoptate.

Colegiul notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Reieșind însă din conținutul deciziei atacate cu recurs, Colegiul atestă că instanța de apel a pronunțat o hotărâre motivată succint, în termeni vagi și cu conținut ambiguu, din al cărei descriptiv nu rezultă motivele pe care se întemeiază soluția adoptată, fără a fi cercetate amănunțit și mult aspectual probele care au conturat convingerea instanței pentru a hotărî în sensul celor indicate în dispozitiv.

Astfel, instanța de apel urma să analizeze minuțios în cauza deferită judecării, aspectele învinuirii aduse inculpatului Lopatiuc Marian în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, prin prisma conținutului probelor administrate la caz, inclusiv declarațiile martorilor audiați, ceea ce nu a fost efectuat cu suficientă amplitudine.

Totodată, relevant este faptul că concluziile instanțelor inferioare, referitor la achitarea inculpatului Lopatiuc Marian și respectiv condamnarea acestuia, sunt diametral opuse, având la baza soluțiilor adoptate, în principiu, același material probatoriu interpretat și apreciat după intima convingere a judecătorilor, care nemijlocit urma să se bazeze pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Instanța de apel, în decizia contestată (f.d. 214-221, vol. V), doar a trecut în revistă mijlocele probatorii administrate pe caz, fără a oferi propria apreciere a acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin.(1) Cod de procedură penală și prevederile art. 414 alin. (2) și (6) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul reține că, concluziile instanței ce poartă un caracter general asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, neaprecierea probelor în raport cu învinuirea adusă, duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

De asemenea, Colegiul penal lărgit notează că potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6) 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Procesul verbal al ședinței de judecată în apel trebuie să cuprindă în mod obligatoriu toate elementele indicate la art. 336 alin. (3) Cod de procedură penală, precum și reflectarea autentică a cererilor formulate de părți și a luărilor de cuvânt, în special în care se conține solicitarea privind reaprecierea probelor și, după caz, elucidarea activităților privind efectuarea administrării și cercetării probelor noi și/sau cercetării suplimentare a probelor administrate de prima instanță, pe care se întemeiază concluziile instanței de apel. Lipsa acestor mențiuni echivalează cu concluzia că, instanța de apel n-a judecat apelul conform procedurii stabilite de lege, fapt ce denotă încălcarea gravă a drepturilor persoanei la un proces echitabil.

Astfel, potrivit textului deciziei contestate raportat la cele invocate supra, Colegiul reține că, *instanța de apel face referire la un șir de probe care însă, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 201, vol. V), nu au fost verificate prin citire în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal, or potrivit art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.*

Distinct de considerentele relevate mai sus, Colegiul penal lărgit reține și faptul, că potrivit fișei de repartizare a dosarului din 30.10.2019, dosarul a fost repartizat judecătorului raportor Furdui Sergiu, în componența completului de judecată, judecător Ulianovschi Xenofon (f.d. 143, vol. V), la 27.11.2020 cauza penală, în temeiul dispoziției Președintelui Curții de Apel Chișinău din 10.11.2020, a fost redistribuită judecătorului raportor Teleucă Stelian (f.d. 173, vol. V), iar la 24.12.2020 a fost reînțoarsă în procedura judecătorului Furdui Sergiu (f.d. 174, vol. V), fiind indicat drept temei nota informativă, care în formă materială lipsește la materialele cauzei.

Mai mult, potrivit fișei de repartizare a dosarului din 23.08.2021 (f.d. 179, vol. V) cauza deja este repartizată judecătorului Bulhac Ion, potrivit aceleiași fișe de repartizare se constată că la 07.04.2021, *cauza penală ar fi fost redistribuită judecătorului Diaconu Mihail, însă confirmarea faptului dat, adică fișa de repartizare, lipsește.*

În această perioadă ar fi avut loc o ședință de judecată, care potrivit Certificatului semnat de grefier, anexat la f.d. 176, vol. V, a fost amânată pentru data de 08.09.2021, din motiv că avocatul a fost în imposibilitate de a se prezenta, deși potrivit legii procesual-penale, amânarea ședinței de judecată este competența exclusivă a instanței de judecată. Totodată, din lucrările dosarului nu se poate constata în ce dată a avut loc ședința de judecată, în componența cărui complet de judecată, și cu participarea căror părți a avut loc, or în materialele cauzei lipsește cu desăvârșire procesul-verbal al ședinței de judecată amânate.

Ședința de judecată din 15 septembrie 2021 (f.d. 196, vol. V), potrivit procesului verbal, a avut loc în componența completului de judecată, președinte Bulhac Ion, judecători Negru Maria și Diaconu Mihail, contrar încheierii Președintelui interimar al Curții de Apel Chișinău din aceeași dată, potrivit căreia s-a dispus examinarea cauzelor fixate pentru data de 15 septembrie 2021, în completul de judecată format din președinte Bulhac Ion, judecători Negru Maria și Lîsîi Ghenadie (f.d. 182, vol. V), iar la materialele cauzei penale nu se regăsește nici un act de dispoziție cu privire la modificarea completului de judecată.

Potrivit art. 31 alin. (1)-(3) Cod de procedură penală, completul de judecată format în condițiile art. 30 trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei, cu excepția prevăzută în alin. (3). Dacă aceasta nu este posibil, completul poate fi schimbat până la începerea cercetării judecătorești. După începerea cercetării judecătorești, orice schimbare intervenită în completul de judecată impune reluarea de la început a cercetării judecătorești. În cazul în care cauza se judecă în fond de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. Judecătorului care intervine în proces i se oferă timp pentru a lua cunoștință de materialele cauzei, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti pentru participarea de mai departe în proces, însă înlocuirea judecătorului în condițiile prezentului alineat nu necesită reluarea judecării cauzei de la început. Judecătorul este în drept să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui dacă are de concretizat chestiuni suplimentare.

8. Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate, ceea ce duce la casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie.

În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Plîngău Alexandru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Lopatiuc Marian xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **27 ianuarie 2023**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion